

nieuwsbericht

Uitgave 9, 29 september 2015

In dit nieuwsbericht:

1. Start wetenschappelijk onderzoek meerwaarde longrevalidatie in het hooggebergte
2. NIVEL onderzoekt gevolgen preferentiebeleid inhalatiemedicatie bij longpatiënten
3. Pilotregio's landelijk zorgpad COPD longaanval aan de slag
4. Uitbreiding Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten
5. PvdA vindt aanpak beroepslongziekten belangrijk
6. LAN doet belofte voor Alles is Gezondheid
7. Ledenvergadering Long Alliantie Nederland op vrijdag 2 oktober 2015
8. Boek "Protocollaire Astma / COPD-Zorg" van het NHG uitgebracht
9. Inhalatorgebruik.nl uitgebreid met 10 nieuwe gebruiksaanwijzingen
10. Meer dan 100 zorggroepen rapporteren over COPD zorg
11. Internationale prijs voor de Ziektelastmeter COPD
12. Longen op de agenda
13. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland
14. Aanmelden voor de nieuwsbrief

1. Start wetenschappelijk onderzoek meerwaarde longrevalidatie in het hooggebergte

Op 15 september jl. is het onderzoek gestart naar de meerwaarde van longrevalidatie hooggebergtebehandeling (in het Nederlands Astmacentrum Davos) ten opzichte van behandeling in Nederland voor patiënten met ernstig refractair astma.

Aanleiding voor het onderzoek is het "[standpunt behandeling van \(ernstig\) astma in het hooggebergte](#)" van het Zorginstituut Nederland (ZiNL). Het ZiNL handhaaft de hooggebergte behandeling voor mensen met ernstig (refractair) astma als te verzekeren prestatie, onder de voorwaarde dat er de komende jaren onderzoek plaatsvindt naar de toegevoegde waarde van deze behandeling. In 2018 beoordeelt het ZiNL –op grond van het onderzoek- de effectiviteit van deze behandeling opnieuw.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van Merem Behandelcentra (waar het Nederlands Astmacentrum Davos en Heideheugel onderdeel van uitmaken). Het onderzoek wordt geleid door onafhankelijke onderzoekers van het UMC Utrecht / Universiteit Utrecht. Het betreft een parallel onderzoek waarbij patiënten gerandomiseerd worden toegewezen aan een interdisciplinaire longrevalidatiebehandeling óf in het hooggebergte of in Nederland. Naast onderzoek naar directe effecten van deze behandelvormen op klachten en functioneren van de patiënten, wordt milieu-

epidemiologisch onderzoek verricht om de gevonden effecten beter te kunnen onderbouwen.

De Long Alliantie Nederland is verheugd over de start van het onderzoek en roept patiënten, patiëntenorganisaties, zorgverleners, zorgverzekeraars en andere betrokken op tot volledige medewerking. Alleen dan kan de meerwaarde van longrevalidatie in het hooggebergte goed en objectief worden onderzocht. Het onderzoeksdesign is vastgesteld door een LAN begeleidingscommissie met deelnemers van de Vereniging Nederland Davos, Longfonds patiëntenvereniging, NVALT, NVK/SKL, Longcentra Nederland, Zorgverzekeraars Nederland en Achmea.

Meer informatie over het onderzoek is [HIER](#) te vinden. Voor het verwijzen van een patiënt naar longrevalidatiebehandeling kan het verwijsformulier op de website van Merem worden gebruikt. Dit formulier is te bereiken via [Heideheuvel](#) of het [NAD](#). Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met één van de longartsen van Heideheuvel tel. 035 – 68 81 411 of het NAD tel. 0041 – 81 41 78 000.

2. NIVEL onderzoekt gevolgen preferentiebeleid inhalatiemedicatie bij longpatiënten

In opdracht van het Longfonds heeft NIVEL het rapport "gevolgen van preferentiebeleid en farmaceutische zorginkoop, ervaringen van gebruikers van longmedicatie" uitgebracht. Het onderzoek gaat in op wat de gevolgen zijn van het wisselen van medicijnen bij mensen met een longziekte.

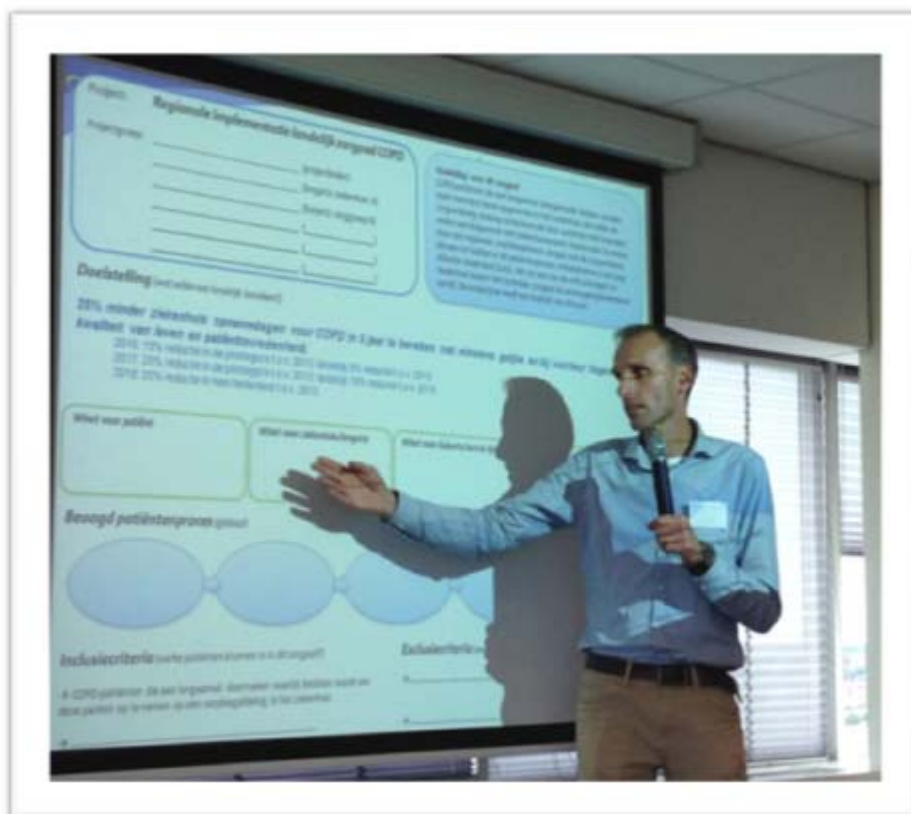
Uit het onderzoek blijkt dat één op de vijf (21 procent) mensen met een longziekte een ander inhalatiemedicament krijgt dan de arts voorschreef en dat bijna de helft van de mensen klachten ervaart als een ander inhalatiemedicament wordt meegegeven. 17 procent ervaart zelfs ernstige klachten, zoals bijwerkingen, praktische problemen met inhaleren en minder controle over de longziekte. Longpatiënten die wisselen, rapporteren minder vaak een goede gezondheid dan mensen die niet wisselen.

“Het inhaleren van longmedicijnen luistert nauw: met bijvoorbeeld een andere inhalator is een fout snel gemaakt en dan krijg je je medicijn niet goed binnen”, zegt Hendrien Witte van de Longfonds patiëntenvereniging. “Wisselen moet je zo min mogelijk doen, om te voorkomen dat mensen slechter af zijn. Mensen moeten er op kunnen vertrouwen dat zij het voorgeschreven medicijn met bijhorende inhalator meekrijgen.” Financiële prikkels, zoals preferentiebeleid of inkoopbeleid van zorgverzekeraars, moeten volgens het Longfonds niet langer van invloed zijn op het medicijn dat iemand mee krijgt. Voor patiënten heeft het Longfonds een stappenplan en voorbeeldbrief gemaakt, zodat mensen makkelijker bezwaar kunnen maken bij verandering van inhalatiemedicament. De LAN heeft in 2014 het geactualiseerde rapport “Goed Gebruik inhalatiemedicatie astma en COPD” uitgebracht dat ingaat op zinnig, zuinig en goed gebruik van inhalatiemedicatie. Het rapport bevat de voorwaarden voor goed gebruik van inhalatiemedicatie en de voorwaarden waarbinnen op een verantwoorde wijze preferentiebeleid kan plaatsvinden.

Het volledige NIVEL rapport is [HIER](#) te vinden op. Het persbericht van het Longfonds is [HIER](#) te vinden. Het LAN rapport Goed Gebruik Inhalatiemedicatie astma en COPD is [HIER](#) te vinden.

3. Pilotregio's landelijk zorgpad COPD longaanval aan de slag

In het kader van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten werkt de LAN met steun van het Innovatiefonds Zorgverzekeraars aan het 'landelijk zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname' dat moet zorgen voor 25% minder ziekenhuisopnamedagen en een verbeterde kwaliteit van leven voor COPD patiënten.

Het zorgpad wordt vanaf januari 2016 getest in pilotregio's bij COPD patiënten die met een longaanval in het ziekenhuis worden opgenomen. Het transmuraal zorgpad is een 'pad' dat start in het ziekenhuis en doorloopt in de thuissituatie.

In september organiseerde de LAN een drukbezochte werkbijeenkomst met alle acht pilotregio's. Met name is besproken hoe de landelijk opgestelde interventies te vertalen zijn naar een regio specifiek zorgpad. Met grote werklust en energie zijn de pilotregio's aan de slag gegaan, want hoe zorg je er bijvoorbeeld voor dat straks de gehele regio het zorgpad gaat volgen?

Vroege betrokkenheid is daarvoor noodzakelijk. Daarom heeft bijvoorbeeld pilotregio Den Haag een artikel gepubliceerd in de ziekenhuisbladen van Hagaziekenhuis en MC Haaglanden. Ook is dit artikel verspreid onder alle huisartsen uit de regio en zijn patiënten onder andere geïnformeerd via [Den Haag Direct](#) en Longpunt Den Haag.

4. Uitbreiding Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten

Het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten (NACL) is een programma met ambitieuze doelstellingen op verschillende terreinen. Zo wordt er niet alleen beoogd om op zorgniveau een verandering te bereiken maar ook op het gebied van preventie en arbeid zijn er ambitieuze en belangrijke doelen geformuleerd. Door de breedte van het NACL is het behalen van deze doelstellingen alleen maar mogelijk wanneer meerdere partijen en organisaties samenwerken om deze doelen te behalen. Daarom is het NACL opgezet als een netwerkprogramma die gecoördineerd wordt door de Long Alliantie Nederland.

Met netwerkprogramma wordt bedoeld dat de uitvoering van verschillende projecten bij meerdere organisaties kan liggen. Zo voert de LAN activiteiten uit met eigen werkgroepen die onder de verantwoordelijkheid van het LAN-bestuur vallen. Andere organisaties kunnen ook projecten uitvoeren die bijdragen aan de doelstellingen van het NACL. Dit kunnen bijvoorbeeld lid-organisaties van de LAN zijn of andere netwerkpartners. Dit zijn netwerkprojecten. Dergelijke netwerkprojecten kunnen opgenomen worden in het programma. De verantwoordelijkheid van de uitvoering ligt dan bij de uitvoerende partij. Het voordeel hiervan is dat vanuit de LAN de verbinding tussen andere projecten kan worden gelegd en dat er gebruik gemaakt kan worden van een groot netwerk. Ook kunnen de resultaten uit het ene project, sneller worden benut in andere projecten.

Heeft u vragen over het NACL, of heeft u een suggestie voor een netwerkproject? Neem dan contact op met Ingrid van der Gun, programma coördinator NACL via vandergun@longalliantie.nl

Er zijn drie nieuwe netwerkprojecten aan het NACL toegevoegd: de PROLONG, Whisper-studie en ACCES-studie. Graag informeren wij u over deze projecten die bijdragen aan het behalen van de doelen van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten.

PROLONG

Proactieve palliatieve zorg is nog niet gebruikelijk voor patiënten met COPD. De symptomen in de laatste stadia van COPD kunnen echter minstens zo erg zijn als in de laatste stadia van longkanker. Belangrijke barrières voor het bieden van proactieve palliatieve zorg aan patiënten met COPD zijn het onvoorspelbare ziekteverloop en de organisatie van de zorg. Uit recent onderzoek zijn factoren naar voren gekomen die

voorspellend zijn voor sterfte na een ziekenhuisopname vanwege een acute longaanval van COPD. Deze factoren kunnen dienen ter identificatie van patiënten met COPD die baat kunnen hebben bij een palliatieve benadering. Daarnaast wordt steeds meer duidelijk waaruit goede proactieve palliatieve zorg ten minste moet bestaan. Daarom wordt in PROLONG onderzocht wat het discriminerend vermogen is van een set van indicatoren van slechte prognose om zo te kunnen definiëren wanneer men kan starten met proactieve palliatieve zorg voor patiënten met COPD. Tevens wordt onderzocht wat het effect is van de inzet van een consultteam palliatieve zorg naast de gebruikelijke zorg op het welzijn van de patiënt en zijn of haar naaste daarbij wordt gebruik gemaakt van een persoonlijk op de patiënt afgestemd palliatief zorgplan. PROLONG is een gecontroleerd multicenter onderzoek en wordt door de afdeling Anesthesiologie, Pijn- en Palliatieve Geneeskunde van het Radboud UMC uitgevoerd.

WHISPER-studie

Whisper staat voor "Withdrawal of Inhaled corticosteroids and the Possible effect on Exacerbation Rate". Inhalatiecorticosteroiden spelen een belangrijke rol in de behandeling van longpatiënten. Zo worden inhalatiecorticosteroiden volgens de huidige richtlijnen voorgeschreven aan patiënten met astma en aan mensen met matig- tot ernstig COPD. Deze vorm van inhalatiemedicatie draagt bij aan een lagere mortaliteit voor astma en minder exacerbaties voor COPD patiënten, maar hebben helaas ook bijwerkingen zoals Candida in de keel.

Op basis van de richtlijnen en de COPD-populatie blijkt dat het gebruik van inhalatiecorticosteroiden hoger ligt dan verwacht. In verband met de bijwerkingen, maar ook door de hoge kostenpost die gemoeid gaat met inhalatiecorticosteroiden, is het van belang om de klinische en economische gevolgen van de (over)behandeling van inhalatiecorticosteroiden bij COPD patiënten te onderzoeken. De Whisper-studie, een randomized controlled trial uitgevoerd in de eerstelijns, onderzoekt bij COPD patiënten de klinische en economische effecten van (over)behandeling van inhalatiecorticosteroiden. In de interventiegroep wordt, onder gecontroleerde omstandigheden en conform de huidige NHG-standaard, het corticosteroidcomponent uit de medicamenteuze behandeling gehaald. De patiënten in de controlegroep vervolgen hun huidige medicamenteuze behandeling inclusief de corticosteroid. De WHISPER-studie wordt uitgevoerd door de Radboud Universiteit afdeling Eerstelijns-geneeskunde.

ACCESS-studie (Radboud Universiteit)

Voor veel COPD patiënten is het moeilijk om een exacerbatie tijdig te herkennen en hier vervolgens adequaat op te reageren. In de tijd zijn er verschillende instrumenten ontwikkeld om de patiënt hierin te ondersteunen, bijvoorbeeld een persoonlijk exacerbatieplan. Veel van deze instrumenten zijn echter niet altijd up-to-date of vanuit de zorgverlenerkant ingevuld. Nu heeft de Radboud Universiteit een model ontwikkeld en gevalideerd waarbij objectieve gegevens en zelfgerapporteerde parameters geïntegreerd worden in een statistisch model wat resulteert in een kans op een exacerbatie en een advies voor de patiënt wat hij of zij kan doen. Dit model wordt ACCESS genoemd en staat voor 'Adaptive Computerised COPD exacerbation Self-management Support'. De ACCESS-studie onderzoekt middels een randomized controlled trial de (kosten)effectiviteit van het ACCESS-model bij de ondersteuning van longaanval management bij COPD. De studie wordt uitgevoerd door de Radboud Universiteit afdeling Eerstelijns-geneeskunde.

5. PvdA vindt aanpak beroepslongziekten belangrijk

Tijdens de politieke ledenraad van de PvdA op zaterdag 19 september jl. is gesproken over beroepsziekten. Jaarlijks sterven 3.700 mensen aan op het werk opgelopen ziekten. Ook worden er 14.000 mensen ziek door hun werk. De PvdA vindt de aanpak van beroepslongziekten belangrijk. Dit bleek tijdens een discussiebijeenkomst met staatssecretaris Jetta Klijnsma en PvdA Tweede Kamerlid John Kerstens.

Deze discussie vond plaats in het kader van het "Van Waarden" debat dat moet zorgen voor een vernieuwing / verdieping van het sociaal democratisch gedachtegoed van de PvdA. In februari 2016 stelt de PvdA zijn vernieuwde koers vast waarbij gebruik wordt gemaakt van de opbrengst van alle discussies.

Meer informatie over beroepslongziekten is te vinden in het artikel dat tijdens de politieke ledenraad van de PvdA is besproken. Het artikel is [HIER](#) te vinden.

6. LAN doet belofte voor Alles is Gezondheid

De Long Alliantie Nederland werkt aan betere preventie en zorg voor de één miljoen mensen met een chronische longziekte in ons land en heeft een "pledge" ondertekend voor het programma Alles is Gezondheid.

De belofte van de LAN is [HIER](#) te vinden.

7. Ledenvergadering Long Alliantie Nederland op vrijdag 2 oktober 2015

De Long Alliantie Nederland is de federatieve vereniging op het gebied van longziekten met de ledenvergadering als hoogste besluitvormend orgaan. Op vrijdag 2 oktober aanstaande is een ledenvergadering. Op de agenda staan onder meer:

- Het vaststellen van vier nieuwe inhalatieprotocollen voor inhalatorgebruik.nl
- Het vaststellen van de gewijzigde paragraaf "monitoring" uit de Zorgstandaard COPD;

- Het LAN jaarplan 2016;
- De voortgang van het onderzoek naar de toegevoegde waarde van longrevalidatie in het hooggebergte;
- De actuele ontwikkelingen rond inhalatiemedicatie en preferentiebeleid;
- De aanpak van beroepslongziekten;
- De nieuwe netwerkprojecten van het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten: de ACCES- en WHISPER studie;
- Het Ineen rapport "Transparante ketenzorg Diabetes Mellitus, COPD en VRM, rapportage zorggroepen over 2014";
- De samenstelling van het LAN bestuur.

Alle leden van de LAN zijn uitgenodigd voor de ledenvergadering en hebben de vergaderstukken ontvangen. Het volgende LAN nieuwsbericht rapporteert over de uitkomsten van de ledenvergadering.

8. Boek 'Protocollaire Astma / COPD-Zorg' van het NHG uitgebracht

Het Nederlands Huisartsen Genootschap heeft naar aanleiding van de herziene standaarden Astma en COPD het boek "Protocollaire Astma / COPD-zorg" (2015) gepubliceerd. Het is een vervolg op het succesvolle boek "Protocollaire COPD-Zorg" uit 2011, waar nu ook de zorg voor astmapatiënten (volwassenen én kinderen) aan toegevoegd is.

Regien Kievits (voorzitter CAHAG) overhandigt het eerste exemplaar van het boek "protocollaire Astma / COPD-Zorg" aan Guusje ter Horst (voorzitter LAN)

Dit praktische boek richt zich vooral op de praktijkverpleegkundige, de praktijkondersteuner en de huisarts, die de zorg voor astma/COPD-patiënten willen verbeteren. Voor meer informatie en bestelling: www.nhg.org/winkel/producten/boek-protocollaire-astmacopd-zorg-nu-beschikbaar

9. Inhalatorgebruik.nl uitgebreid met 10 nieuwe gebruiksaanwijzingen

De landelijke infrastructuur is recent uitgebreid met 10 nieuwe gebruiksaanwijzingen voor patiënten. De gebruiksaanwijzingen zijn door het Longfonds ontwikkeld in nauwe samenwerking en samenspraak met patiënten en gebaseerd op de inhalatieprotocollen van de LAN. De volgende gebruiksaanwijzingen zijn nu op de website te vinden:

- AeroChamber met groot masker
- Ellipta
- Dosisaerosol zonder voorzetkamer
- Easyhaler
- SpaceChamber mondstuk
- Nexthaler
- SpaceChamber met masker
- Cyclohaler
- Genuair
- Elpenhaler

De Long Alliantie Nederland ontwikkelt de Landelijke infrastructuur eenduidige inhalatie instructie samen met zorgverleners afgevaardigd door de beroepsgroepen verenigd binnen de LAN, de Longfonds Patiëntenvereniging en samenwerkingspartners waaronder Stichting Inhalatie Medicatie Instructie School (IMIS) en de afdeling Farmaceutische Technologie en Biofarmacie van de Rijksuniversiteit Groningen. Alle informatie is te vinden op www.inhalatorgebruik.nl

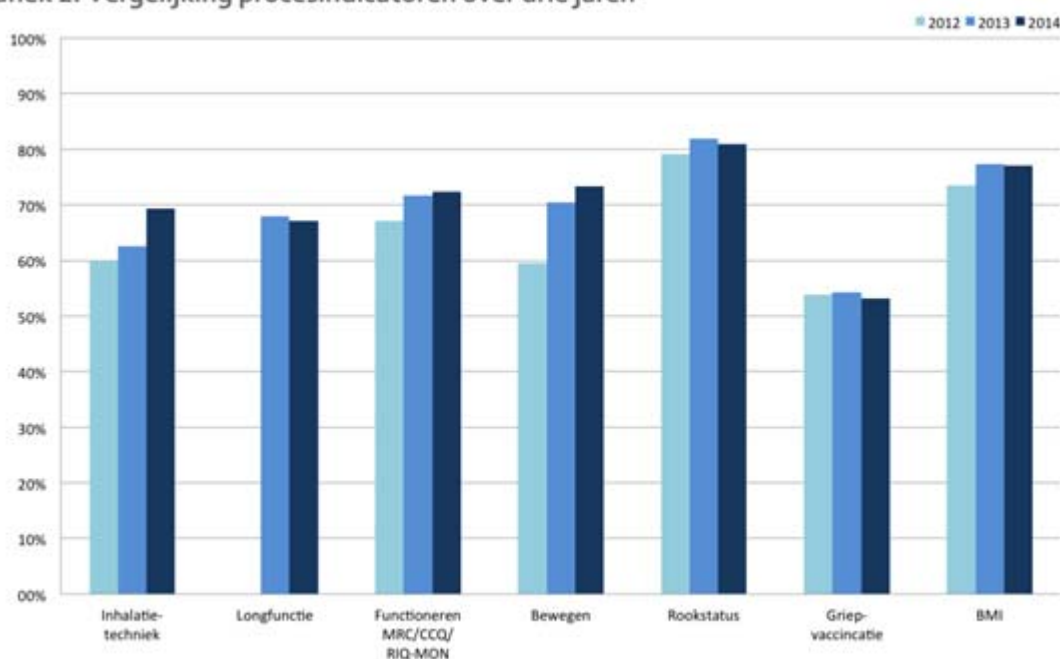
De inhalatieprotocollen zijn mede mogelijk gemaakt door zorgverzekeraar Coöperatie VGZ, die innovatieve zorginitiatieven ondersteunt. De ontwikkeling van de website www.inhalatorgebruik.nl is oorspronkelijk een initiatief van AstraZeneca, Boehringer Ingelheim en GlaxoSmithKline. Zij hebben als lidorganisaties van de LAN de website overgedragen aan de LAN.

10. Meer dan 100 zorggroepen rapporteren over COPD zorg

In de Zorgstandaard COPD zijn kwaliteitsindicatoren opgenomen. Voor de vijfde keer op rij heeft Ineen (voorheen LOK) een rapport opgesteld waarin wordt gerapporteerd over de uitkomsten van de registratie van de kwaliteitsindicatoren. Het rapport "transparante ketenzorg rapportage 2014 zorggroepen" laat voor COPD onder andere de volgende uitkomsten zien:

- Over het jaar 2014 hebben 102 zorggroepen gerapporteerd. Tegen 68 zorggroepen in 2013 en 41 zorggroepen in 2012. In totaal hebben 113 zorggroepen data aangeleverd voor het onderzoek.
- De meeste kwaliteitsindicatoren COPD zijn in 2014 beter geregistreerd dan in 2013, een goede prestatie, zeker doordat veel zorggroepen voor het eerst data hebben aangeleverd. Het volgende beeld is zichtbaar:

Grafiek 2: Vergelijking procesindicatoren over drie jaren

- De grootste stijging is er in het jaarlijks controleren van de inhalatie techniek. Vorig jaar werd nog bij circa 60% van de mensen de inhalatie techniek gecontroleerd. Inmiddels is dat opgelopen tot bijna 70%. Het streven is om op deze belangrijke indicator een score van 95 tot 100% te halen, omdat zonder jaarlijkse controle van de inhalatie techniek veel mensen fouten maken en minder baat hebben van hun medicatie. De LAN ziet de toename als een stimulans om voortvarend door te blijven gaan met het ontwikkelen en promoten van www.inhalatorgebruik.nl. De LAN streeft ook naar een percentage van boven de 95% van mensen die jaarlijks een inhalatie instructie krijgen. Een dergelijk hoog percentage is onder meer te bereiken door systematische afspraken te maken in regio's wie wanneer inhalatie instructie geeft en wat wordt gedaan als fouten worden geconstateerd.

- In 2014 is voor het eerst op drie nieuwe indicatoren gerapporteerd. Dit laat de volgende scores zien:
 - 40% van de COPD patiënten van wie de rookstatus bekend is, rookt. Er is een variatie te zien tussen zorggroepen van 60% rokers tot 25%.
 - Nieuw is ook de kwaliteitsindicator die vraagt naar exacerbaties (longaanvallen) in het afgelopen jaar. Dit is van belang omdat longaanvallen zorgen voor grote achteruitgang in de kwaliteit van leven van patiënten en omdat longaanvallen verantwoordelijk zijn voor circa 50% van de kosten voor de COPD zorg in Nederland. Het percentage COPD patiënten in zorgprogramma's met 2 of meer exacerbaties (longaanvallen) per jaar varieert tussen de 15% en 5%. Wel is hier nog duidelijk sprake van een opstart in de registratie omdat veel zorggroepen deze gegevens nog niet hebben kunnen aanleveren.
 - Het percentage COPD patiënten in zorgprogramma met 2 of meer stootkuren prednison ligt gemiddeld rond de 10%. Ook hier zijn nog veel zorggroepen die nog niet hebben aangeleverd. Deze laatste twee kwaliteitsindicatoren zijn van belang omdat ze een indicatie geven van het aantal longaanvallen per jaar per persoon.

Het rapport sluit af met een aantal aanbevelingen, waaronder het verbeteren van de dataregistratie en data-extractie, het verbreden van de disciplines die data aanleveren met onder meer ziekenhuizen en medisch specialisten (nu zijn de rapportages vrijwel geheel gebaseerd op gegevens uit huisartsenpraktijken), het analyseren van praktijkvariatie tussen zorggroepen. Ook wordt opgemerkt dat een kritische beschouwing nodig is van de kwaliteitsindicatoren om de registratielast te drukken en om aan te blijven sluiten bij de veranderende praktijk.

De Long Alliantie Nederland complimenteert Ineen met dit informatierijke en bruikbare rapport, complimenteert de zorggroepen voor hun openheid en bedankt alle betrokken zorgverleners voor de goede registratie van activiteiten. Het rapport is [HIER](#) te vinden.

11. Internationale prijs voor de Ziektelastmeter COPD

In 2011 is op initiatief van PICASSO voor COPD en onder auspiciën van de Long Alliantie Nederland het Ziektelastmeter COPD project gestart. Dit project heeft als doelen:

- Het begrip "ziektelast" zo goed mogelijk te definiëren;
- Een meetinstrument ontwikkelen waarmee ziektelast op een eenvoudige, gebruiksvriendelijke en praktische manier kan worden aangegeven;
- Het gesprek te vergemakkelijken tussen zorgverleners en patiënten over wat het beste gedaan kan worden om de ziektelast van de patiënt te verminderen;
- Zoveel mogelijk meerwaarde bieden voor patiënten, zorgverleners en zorgverzekeraars door effectievere en efficiëntere zorg.

De Ziektelastmeter COPD is ontwikkeld door een landelijke expertgroep van de Long Alliantie Nederland onder voorzitterschap van prof. Onno van Schayck en dr. Hans in 't Veen. Het instrument bestaat uit een vragenlijst en een visualisatie van de uitkomsten. Op dit moment wordt het RCT onderzoek naar de Ziektelastmeter COPD afgerond. Naar verwachting zijn de resultaten van het onderzoek eind 2015 bekend. Tijdens het IPCRG (international Primary Care Respiratory Group) congres 2015 in Singapore is het onderzoek naar de Ziektelastmeter COPD in de prijzen gevallen. In drie

categorieën waren er prijzen te verdelen: Implementation Science, Research Ideas en Clinical Research. In de categorie Clinical Research is de prijs gegaan naar het abstract over de Ziektelastmeter COPD geschreven door Annerika Slok. Voor de drie categorieën samen is een prijs uitgereikt en ook deze prijs ging naar het abstract over de ontwikkeling en evaluatie van de Ziektelastmeter COPD ([Assessment of Burden of COPD \(ABC\) –tool](#)).

Overhandiging van de award door Prof Aziz Sheikh, Professor of Primary Care Research & Development, University of Edinburgh aan drs. Annerika Slok (Universiteit Maastricht).

De Long Alliantie Nederland feliciteert Annerika Slok, prof. dr. Onno van Schayck en het volledige Ziektelastmeter COPD projectteam met deze eervolle prijzen. De prijzen zijn een bevestiging dat het onderzoek naar de ziektelastmeter COPD goed in elkaar zit. Meer informatie over de Ziektelastmeter COPD is [HIER](#) te vinden.

12. Longen op de agenda

Hieronder een overzicht van relevante congressen en bijeenkomsten op het gebied van longen en gerelateerde onderwerpen.

Wanneer	Wat	Meer informatie
20 oktober 2015	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing Zuid	www.healthinvestment.nl
29 oktober 2015	V&VN Longverpleegkundigen	www.healthinvestment.nl

	regiobijscholing Noord	
3 november 2015	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing Oost	www.healthinvestment.nl
12 november 2015	V&VN Longverpleegkundigen regiobijscholing Midden	www.healthinvestment.nl
2 oktober 2015	LAN Ledenvergadering	
10 december 2015	V&VN Longsymposium	www.healthinvestment.nl
18 december 2015	LAN Ledenvergadering	

De agenda kunt u ook vinden op onze website www.longalliantie.nl. Als u gegevens wilt aanleveren voor "Longen op de Agenda" dan kunt u die sturen naar nijdeken@longalliantie.nl.

13. Meer informatie over de Long Alliantie Nederland

De Long Alliantie Nederland (LAN) is de federatieve vereniging van vooraanstaande partijen in Nederland op het gebied van chronische longzorg. De doelen van de LAN zijn:

- Het terugdringen van het aantal mensen met chronische longaandoeningen;
- Het terugdringen van de ernst van hun ziekte en het aantal sterfgevallen als gevolg van chronische longaandoeningen;
- Het bevorderen van de kwaliteit van leven van mensen met chronische longaandoeningen.

Leden van de Long Alliantie Nederland:

- Longcentra Nederland;
- Longfonds patiëntenvereniging ([Longfonds](#));
- Longfonds stichting ([longfonds](#));
- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie ([KNGF](#));
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie ([KNMP](#));
- Nederlands Instituut van Psychologen ([NIP](#));
- Nederlands Respiratoir Samenwerkingsverband ([NRS](#));
- Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose ([NVALT](#));
- Nederlandse Vereniging van Diëtisten ([NVD](#));
- Nederlandse Vereniging van Longfunctieanalisten ([NVLA](#));
- Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde ([NVK](#));
- SAN Centra voor Medische Diagnostiek ([SAN](#));
- Stichting COPD en Astma Huisartsen Adviesgroep ([CAHAG](#)) namens het Nederlandse Huisartsen Genootschap ([NHG](#)) en de Landelijke Huisartsen Vereniging ([LHV](#)).

- V&VN Longverpleegkundigen, mede namens de V&VN Praktijkverpleegkundigen & Praktijkondersteuners ([V&VN](#))
- Vereniging Nederland-Davos ([Nederland-Davos](#));

Bedrijfsleden:

- Achmea ([Achmea](#));
- ALK-Abello ([ALK-Abello](#))
- AstraZeneca ([AstraZeneca](#));
- Boehringer Ingelheim ([Boehringer Ingelheim](#));
- Chiesi Pharmaceuticals ([Chiesi](#));
- GlaxoSmithKline ([GSK](#));
- Focus Care Pharmaceuticals ([Focus Care](#));
- Meda Pharma ([Meda Pharma](#));
- Medidis ([Medidis](#));
- Mediq ([Mediq](#));
- Mundipharma Pharmaceuticals ([Mundipharma Pharmaceuticals](#))
- Novartis ([Novartis](#));
- Nutricia ([Nutricia](#));
- Takeda ([Takeda](#));
- Pfizer ([Pfizer](#));
- Sandoz ([Sandoz](#));
- Teva Pharma Nederland ([Teva](#));
- Coöperatie VGZ ([CVGZ](#)).

Gezamenlijk maken deze partijen zich hard voor een optimale preventie en zorg voor mensen met een chronische longaandoening. Samenwerking binnen de LAN moet zorgen voor synergie. Contactgegevens: Long Alliantie Nederland, Stationsplein 125, 3818 LE Amersfoort, KvK 32143205, Triodos Bank 390227919, info@longalliantie.nl en telefoonnummer 033-4218418.

14. Aanmelden voor dit nieuwsbericht

Dit maandelijks digitale nieuwsbericht is bedoeld om u te informeren over de Long Alliantie Nederland. Geadresseerden zijn leden, relaties en belangstellenden van de LAN.

Als u zich wilt opgeven of afmelden voor dit nieuwsbericht, of als meer personen binnen uw organisatie dit nieuwsbericht willen ontvangen, dan kunt u dat doorgeven aan: nijdeken@longalliantie.nl en telefoonnummer 033 - 421 84 18.